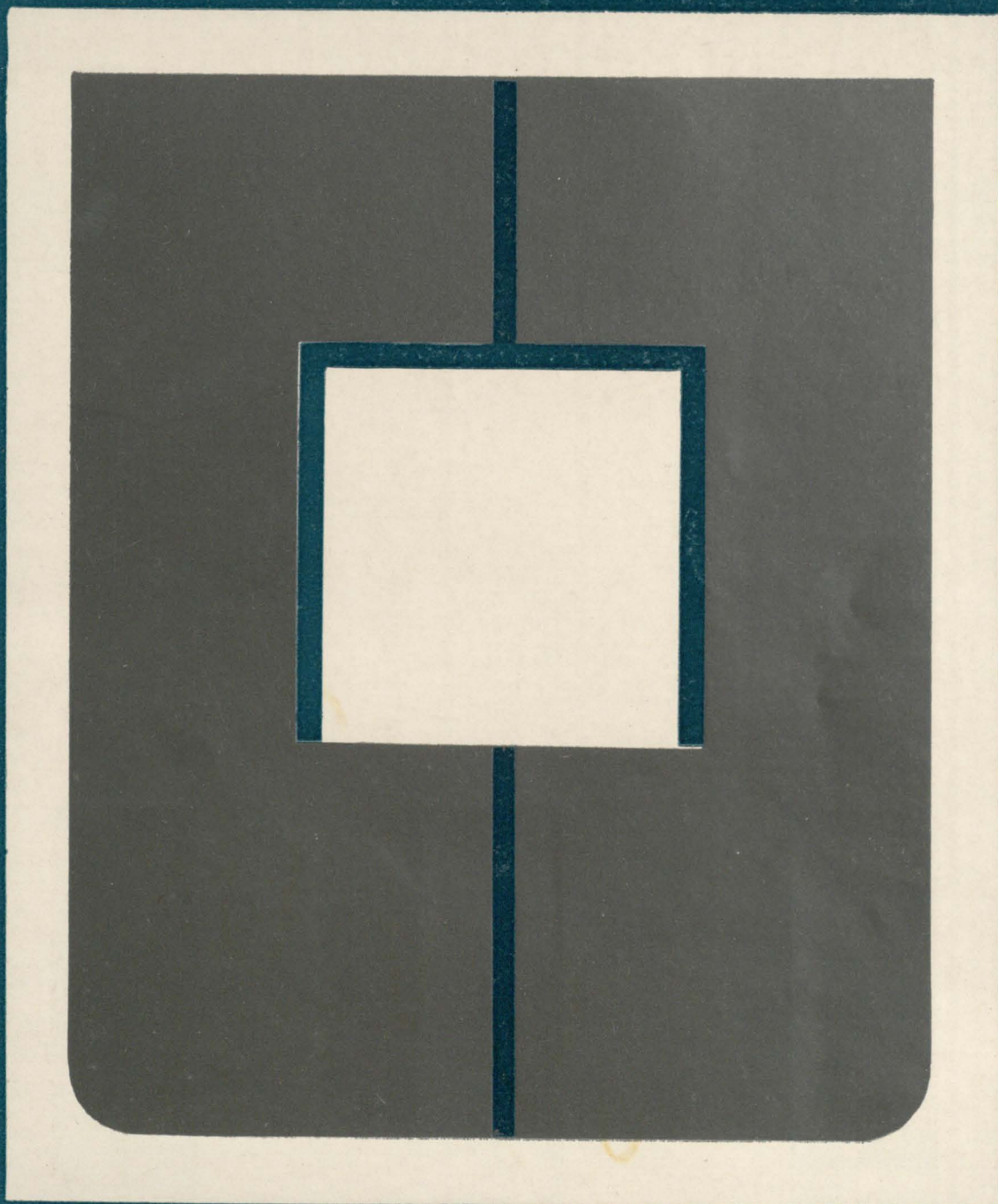

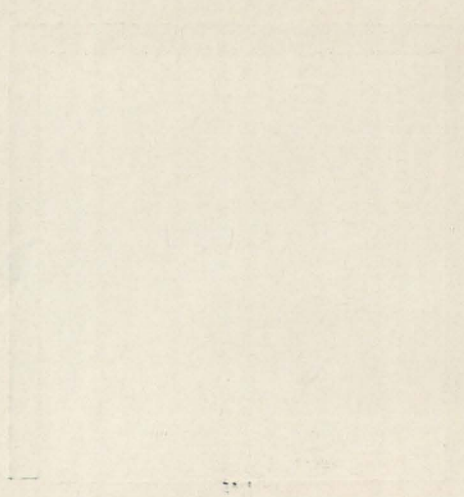
BERDYSZAK

Galeria Sztuki BWA
Jelenia Góra Al.15 Grudnia 8

14 - 31 X 1978

212300

przestr
niej „ma
nej poza

śmy go tra
ość?
być przyję
ale nie poj
strzeni posi
koro nie m
na zniszczy
zestrzeń zav
ości jako eg
a do dosko
kiego:
a jednoc
jest najpra
j brak i j
ny w jej d

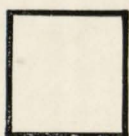
s
C
z
n
-
n
-
n
C
d
n
c
c
n
c

pod światł
widziany ze
więcej, bo j
ego koloru
zecz lub rz
eta z „prze
cej niż syl
natężeniem
a r c i e m
prowokacji

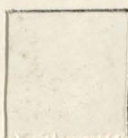
JAN BERDYSZAK
WYBRANE MODELE I NOTATKI
Z LAT 1970 — 1977

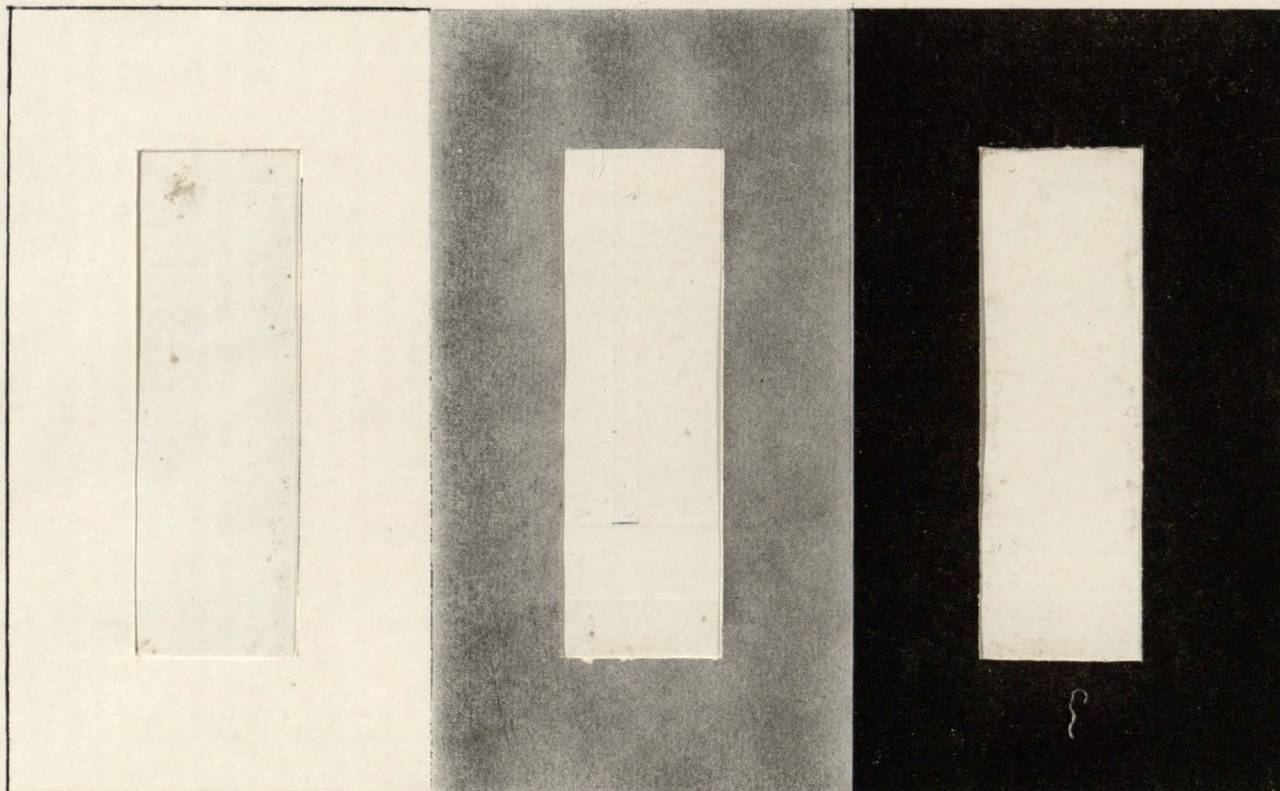
Sylweta zasłania to, co już jest ograniczone. Jest rodzajem syntezy i zawiera właściwość podstawową wszelkich syntez tzn. kieruje uwagę kreacyjną na zewnątrz swojej zawartości. Sens w tym wypadku leży poza formą i poza jej zawartością.

Sens i treść leżą wewnątrz wyznaczonych granic. Tak pojęta granica służy otwieraniu i oświetlaniu (poprzez wyobraźnię) głębi, a nie zamyka tego co jest uprzednio ograniczone.

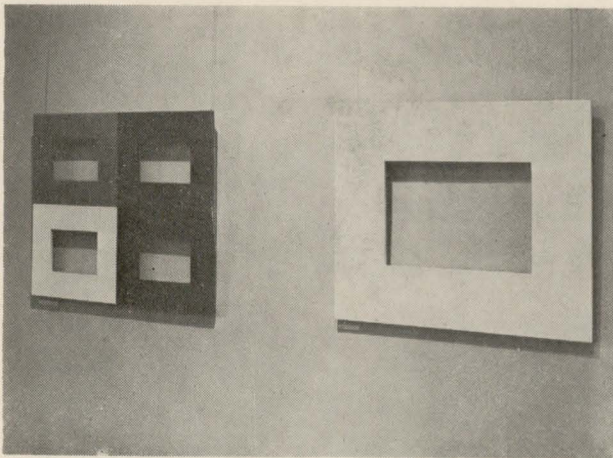

Największa, intensywne i permanentna kreacja mentalna jest możliwa (ułatwiona) wobec założonej i samorealizującej się zmienności „PUSTEGO” jako przestrzeni wyobraźni.

MODEL PORÓWNUJĄCY
OBRAZ PRZESTRZENI 1972

WIELOOBRAZ PORÓWNAWCZY
WIELOOBRAZ (MODELE) 1977

Dochodzi w tym modelu drogą wyabstrahowanych syntez do przywrócenia drogą wrażeń elementarnych wartości natury

Człowiek przejęty swoimi możliwościami kreatywnymi i wytwórczymi tak ukształtował swoją mentalność, że wiele zjawisk a także egzystencje świata traktuje na sposób wytwórczy i dlatego człowiek nie rozumiejąc w tej chwili inaczej potrzebuje świat, aby go burzyć i porządkować dając tym samym dosyć zewnętrzny przejaw swojej osobowości. Świat w którym żyjemy traktowany jako całość nie potrzebuje ani porządkowania ani burzenia.

A jak winniśmy go traktować rozumiany jako osobowość?

Wtedy chce być przyjęty, wyodrębniony, wzbogacany ale nie poprawiany.

Pustka przestrzeni posiada przewagę nad wszystkim, skoro nie można jej zniszczyć, tak, jak można zniszczyć formę, przedmiot czy życie. Przestrzeń zawsze istnieje w mojej mentalności jako egzystencja najbardziej zbliżona do doskonałości zbiorowego umysłu ludzkiego:

oddziałuje a jednocześnie jakoby nie istniała albo jest najprawdziwiej wymierna, kiedy jej brak i jest wszechobecna, kiedy jesteśmy w jej dyspozycji a o niej nic nie wiemy.

Ta refleksja uzmysławia czym jest przestrzeń w swojej naturalnej egzystencji jaką posiadamy w naszym zasięgu, kiedy ją włączamy w krąg nie tylko materii ale i JEZYKA SZTUKI i kiedy zmuszamy przestrzeń do tworzenia nowych wyrazów

i do wywołania drogą innych niewymienianych tutaj możliwości do samokreujących się wartości porównywalnych i nieporównywalnych. Powstające wartości NIEPORÓWNYWALNE w przestrzeni wydzielonej ze względu na możliwość dowolnej zmienności za obszarem wydzielenia (barwa, faktura, odległość od ściany, głębokość przestrzeni) są wartościami inicjującymi i dającymi możliwości dalszej kreacji poszczególnym indywidualnościom i chwilom.

Myślę o dążeniu do takich działań, w których wartością pierwszą byłaby SAMA PRZESTRZEŃ WYDZIELONA i nosiłaby nowe wartości treściowe, które dotychczas były jedynie przypisywane zapisom, dźwiękom, obrazom, przedmiotom, zdarzeniom, akcjom, pojęciom etc.

i inicjowania nowych treści przez obydwie jej warstwy tak idealnie zrośnięte z sobą — warstwa w jakich przestrzeń bytuje: — w warstwie znaczącej „materii” pustki i w warstwie istotnej poza materialnej refleksji.

★

Okno to otwór, to możliwość, to miejsce na kontakt na zewnątrz i z wnętrzem to miejsce kontaktów człowieka „przez siebie”.

Człowiek widziany pod światło — czy to znaczy mniej, niż widziany ze szczegółami?

— Może to znaczy więcej, bo jest „widziany wyobraźnią”?

— Sylweta dowolnego koloru lub materii może prezentować rzecz lub rzeczywistość. Czy jakaś antysylweta z „przestrzeni wydzielonej”

nie jest czymś więcej niż sylwetą, czymś więcej niż natężeniem skojarzeń, czyż nie jest otwarciem znanego na nieznanne, czyż nie jest sferą prowokacji i koniecznością aktywności

— trzeba — otwierać znanym nieznanne

— otwierać nieznanym znane

— otwierać nieznanym wyobraźnię

— zamykać tylko nieznanym

Tylko przez świadomość sztuki można

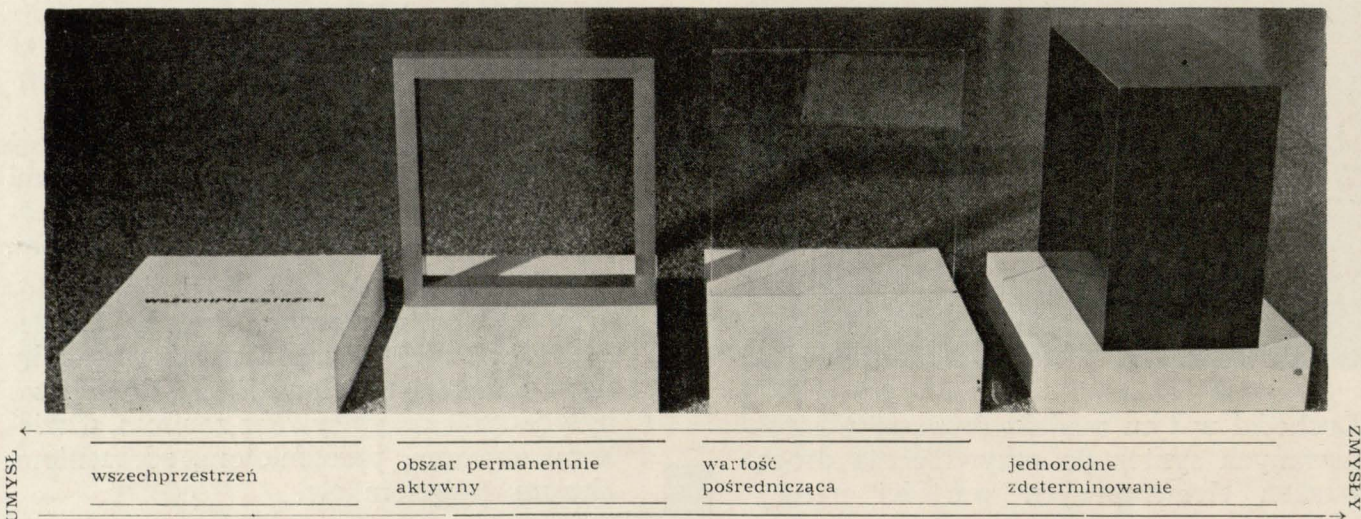
obronić „puste” przed zbędnym wypełnieniem i doprowadzić, że:

wypełniać czy oddawać równać się będzie brać.

1970

WARTOŚCI PODSTAWOWE (MODEL)

1972 — 73

PUSTKA JAKO SENS KREACJI INDYWIDUALNYCH

Gdyby uznać, że pierwszą nadrzędną rzeczywistością jest pustka, a drugą rzeczywistością kreacja mentalna, to WARTOŚĆ MIEJSCA PUSTEGO WINNA być

- samowypełniająca się POZORNIE lub fizycznie
- pusta pojęciowo
- inicjująca
- obiecująca
- pojemna treścią bez granic
- bankiem poczucia możliwości wolnych
- koncentrująca w stopniu najwyższym.

Przestrzeń, czas, energia, względność są jednocześnie wartościami prapierwotnymi jak i chwilą obecną.

WYZNACZONE MIEJSCA jako PUSTE w kontekstach artystycznych i innych daje możliwość samoczynnego łączenia TERAZ z poczuciem PIERWOTNOŚCI. Ta łączność jest szczególnie istotna w sztuce o problematyce wszechogarniającej — łączącej:

wiem i nie wiem, jest i nie ma tak i nie
Tylko kontekst pustki może ujawnić wartości pełne zarówno w sztuce, jak i życiu
— tak jak bczsensowność wylania sensy.
Wyznaczanie miejsc pustych jest nie tylko ważną MOŻLIWOŚCIĄ ŚWIADOMOŚCI PUSTEGO, ale stawia człowieka w ROLI UŻYTKOWNIKA TYLKO WŁASNEJ

WYOBRAŹNI MENTALNEJ — czyli tą drogą można dać początek możliwości odnajdywania wartości jednostkowych człowieka przez jednoczesność WYPEŁNIANIA i INTERPRETACJI tegoż wypełnienia.

W tak pojętych miejscach pustych powstawałyby inne WZGLĘDNOŚCI czyli inna RZECZYWISTOŚĆ, rzeczywistość sztuki, osobowości bezpośredniej człowieka i refleksyjnej obecności życia jednocześnie.

- Co wyraża pole otwarte w płaszczyźnie
- Czy może programować treści to, co tworzy otwarte
- Ile uświadamia otwarcie „za otwarciem”
- Ile przekazuje otwarcie w momencie poprzedzającym jego pełną świadomość
- Co wyraża samo otwarcie
- Ile wyraża otwarcie i co wyraża otwarcie w rzeczach zwykłych

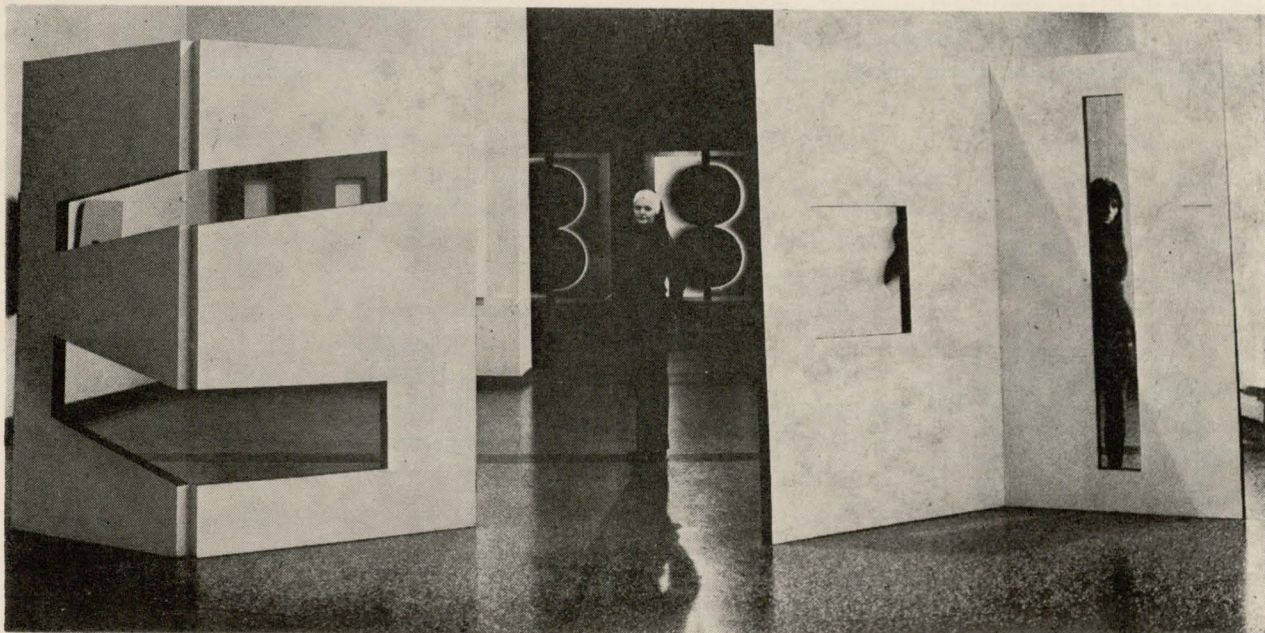
Sztuka nie powinna być możliwością wyborów ale KONIECZNOŚCIĄ WYPEŁNIENIA INDYWIDUALNYCH zainicjowanej treści i stale otwartym miejscem koncentracji i inicjatyw.

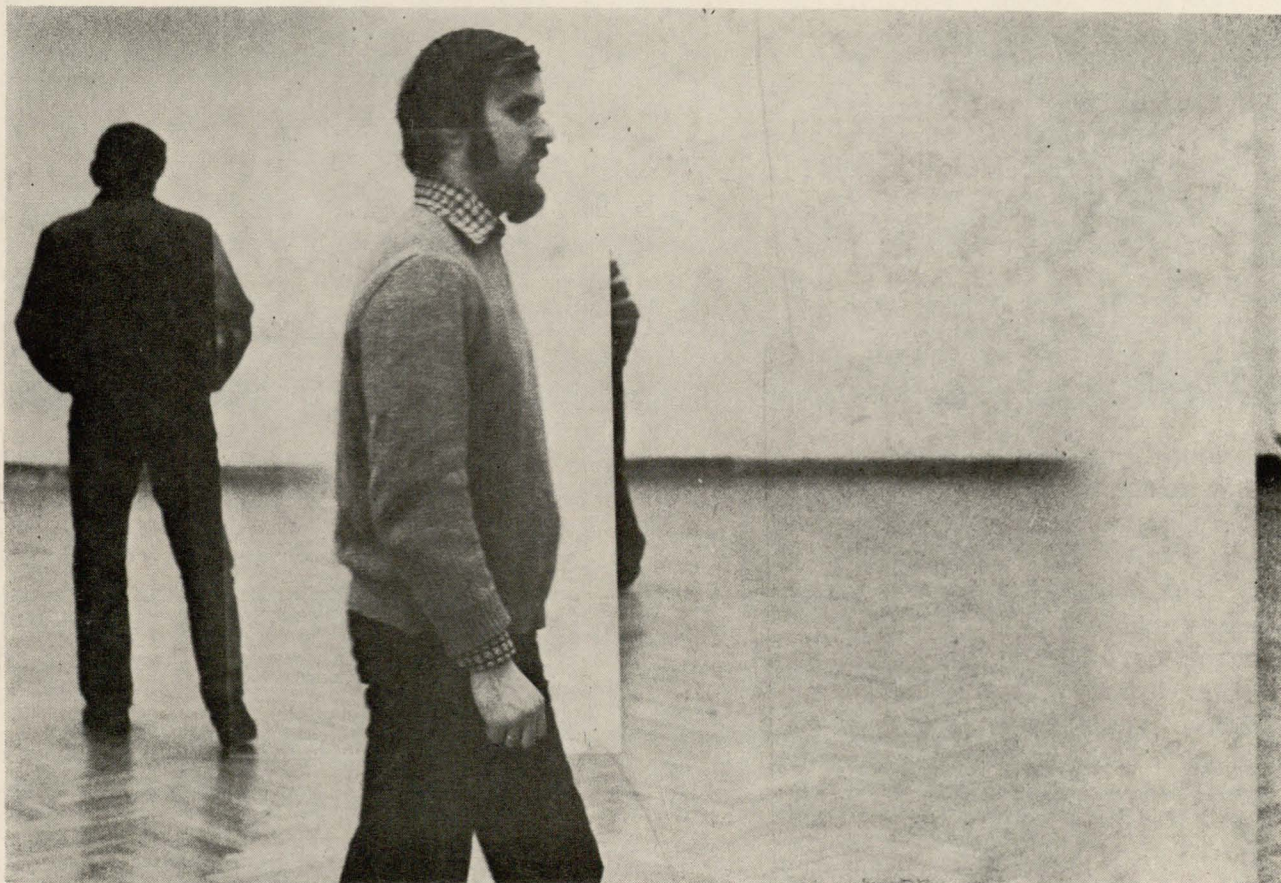
wziąć		mieć
	PUSTE =	PRAWIE WSZYSTKO
dać		dać

PARAWAN UJAWNIAJĄCY

1972 — 73

OBSZAR REFLEKSJI 1974

żemy powiedzieć również, że sztuka jest poznaniem między poznaniem.

Poznanie przez kreację artystyczną, które posiada cechy ciągłości może rzeczywistość czynić intensywniej rzeczywistą jak i może potęgować fikcyjność fikcji.

Najważniejsze są wartości poznawcze wynikające z mentalnego sprzeciwu wobec istniejących instrumentacji i racjonalizacji. Poznanie w działalności artystycznej jest bezpośrednim urzeczywistnieniem zaproponowanych fikcji lub nadaniem innym istniejącym już rzeczywistościom charakteru fikcji stanowiąc czę-

sto obydwie rzeczywistości wobec uprzednich praktyk, w kontekście pozornie dys-sensownym.

Istnieje potrzeba jednoczesnego traktowania sensów wszystkimi posiadanymi przez człowieka możliwościami i dlatego uważam za najistotniejsze te artystyczne penetracje i propozycje różnych rzeczywistości, które traktują te rzeczywistości jako rzeczywistość zespoloną.

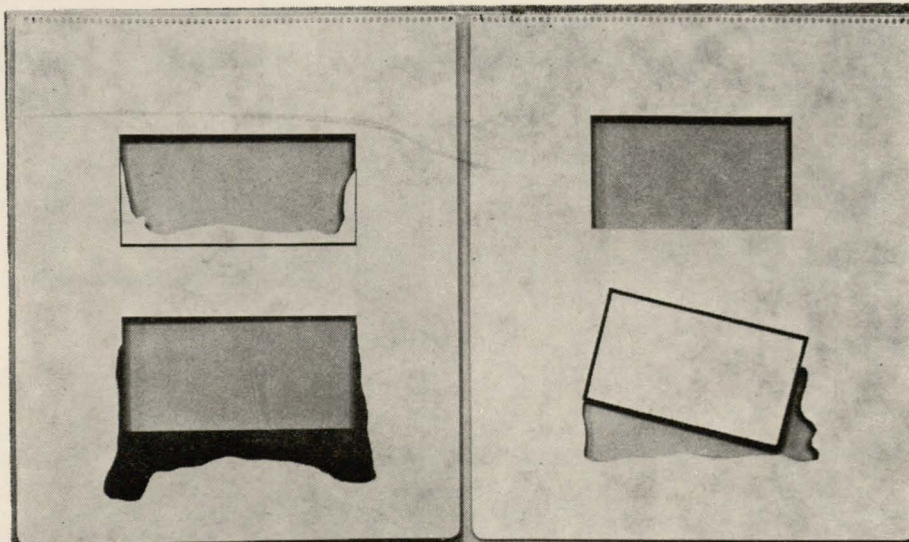
Za poznanie w praktykach artystycznych w tej chwili uważam samo pytanie o pojmowanie poznania.

1977

MODEL WARTOŚCI OBRAZU

46×38, 1975

Obraz
zakłócony

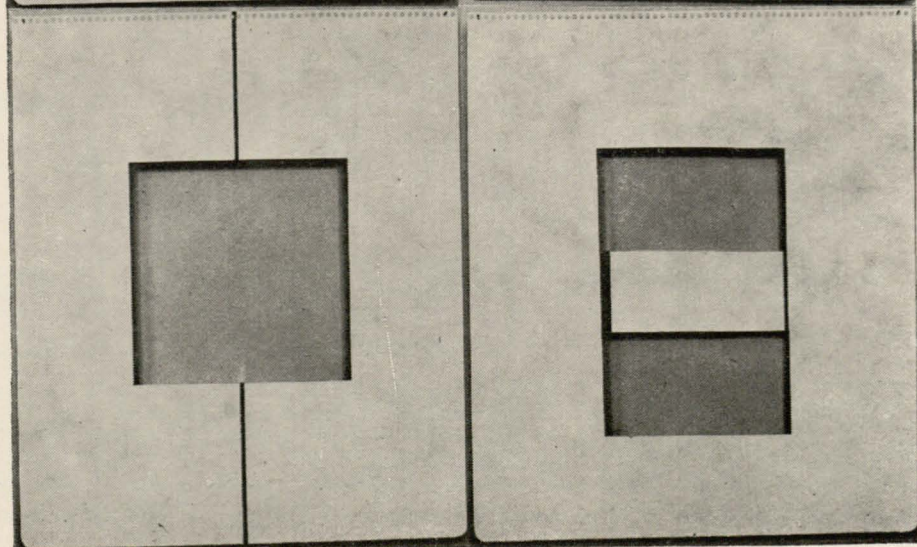

Obraz
potencjalnie
czysty

Obraz
oczyszczony
z zakłóceniem
zewnętrznym

Obraz
uniemożliwiony
z powstałym
procesem
obok

Obraz
potencjalny
podwójny
i jeden

Porównanie
obrazów
identycznych

REFLEKSJE PORÓWNANIA
OBRAZÓW IDENTYCZNYCH 1975,
MODELE 46×38

1. W matematyce i logice
2. W wyobrażeniu
3. W filozofii i ideologii
4. W sztuce
5. W mentalności

SPIS PRAC

1. ROMB PŁOMIENNY 1973—74
drewno, płyta, akryl 124×116×10
2. MIEJSCE REZERWOWANE 1973—74
płyta, drewno, akryl 123×116×10
3. MIEJSCE REZERWOWANE — NARUSZONE 1973—74
płyta, akryl 126×115
4. MIEJSCE REZERWOWANE 1973—74
płyta, pł. akryl 93×105
5. MIEJSCE REZERWOWANE DLA... 1974
płyta, akryl 48,5×48,5
6. MIEJSCE TWOJE 1974—75
płyta, akryl 72×65
7. MIEJSCE REZERWOWANE W MANDORLI 1973—74
płyta, pł. akryl 127×88
8. MIEJSCE ZAREZERWOWANE — TANTRYCZNE 1974
płyta, akryl 45×53
9. MIEJSCE REZERWOWANE W ZIELENI —
TANTRYCZNE 1974
płyta, akryl 46×54
10. MIEJSCE ZAREZERWOWANE 1974—75
płyta, akryl 68×85 x...
11. MIEJSCE REZERWOWANE 1974—76
płyta, akryl 65×40 x...
12. MIEJSCE REZERWOWANE 1975—76
drewno, płyta, pł., akryl 52×50×54
13. MIEJSCE NIEOPUSTOSZAŁE 1974—75
pł., akryl 245×160
14. MOC NIEOBECNEGO 1975
pł. ol. 90×212; 87×212; 87×212; 87×212
15. OBSZAR REFLEKSJI 1974
metaplex, 120×90×0,05; 120×80×0,05;
120×70×0,05; 120×60×0,05
16. (— 30. RYSUNKI
PROJEKTY WYOBRAŻEŃ 1977—78
techniki mieszane 20,2×28,9; 23×32; 27×32,5

ZWIĄZEK POLSKICH ARTYSTÓW PLASTYKÓW
ODDZIAŁ W JELENIEJ GÓRZE

BIURO WYSTAW ARTYSTYCZNYCH
W JELENIEJ GÓRZE

Projekt okładki
Witold Turkiewicz

Zdjęcia:
Jerzy Nowakowski, Z. Czarnecki
Barbara Drzewiecka
Brunon Cynalewski
Krzysztof Deszczyński